

Plačaj ali odidi!

Nvse tako zelo črno v tem našem gospodarstvu. Res so davki visoki, delovna zakonodaja rigidna, birokratskim blesarjiam ni videti konca in prihaja še nova pretirana regulacija (denimo kaznovanje kupcev, če ne hranijo računov). Vendar pa je na koncu predora (poleg drvečega vlaka) tudi malo prostora za kak žarek svetlobe. Plačilna disciplina se izboljšuje, izvoz še raste (v prvem trimesečju se je glede na lansko prvo četrtletje povečal za 4,4 odstotka), napovedi za rast BDP so - tudi iz Bruslja (2,3-odstotna rast) in OECD (1,8-odstotna rast), ne le iz domačih logov.

Uredniški komentar
Tanja Smrekar
tanja.smrekar@finances

Če nas povozi birokratski vlak, bo plačilna disciplina stoodstotna. Nihče več namreč ne bo delal.

Podatki na AJ PES kažejo, da je bilo v večstranski pobot med poslovnimi subjekti letos vključenih med 5.400 in 5.900 dolžnikov. Za primerjavo: lani jih je bilo v povprečju v vsakem krogu pobota 6.400, predlanskim več kot osem tisoč, leta 2012 celo okoli 13 tisoč. Optimistični so tudi podatki iz plačilne študije italijanske bonitetne družbe Dun & Bradstreet CRIBIS D & B, ki kažejo, da je plačil brez zamud v Sloveniji več kot v povprečju v Evropi; oziroma, pri nas jih je 41 odstotkov, evropsko povprečje je 37,6 odstotka.

Zakaj se plačilna disciplina doma boljša?

1. Očiščen je trg velikih (predvsem gradbeno-baronskih) pacientov. Raznih vegradov, hild, escetejev in zidarjev, od katerih je bila odvisna cela vrsta podizvajalcev, ni več.

2. Kote enkrat piči kača, se bojiš zvite vrvi. Torej, podjetja, če le gre, ne gredo več na golo zaupanje, na lepe oči. Če pač predolgo časa hraniš parazita, crkneš sam. Zdaj denimo obrtniki zahtevajo (vsaj delna) predplačila, zanje sicer ponujajo tudi popuste. Dobaviteљи se bolje zavedajo tveganja, bolj se zavarujejo.

3. Denarja na trgu je več. Tudi zaradi nekaj uspelih privatizacij. Na Primorskem je denimo uspela prodaja Letrike, v osrednji Sloveniji prodaja Aerodroma Ljubljana. Ljudje, **mali delničarji**, so dobili denar, obnovi-

li denimo kopalnice, kuhinje, takoj plačali obrtniku. Čakamo še na nekaj privatizacij, najbolj aktualna ta hip je prodaja Telekom.

Seveda ni vse rožnato, še so težave, še je plačilna nedisciplina, še so odpisi, stečaj, prisilke. Kupci (največji) še stiskajo dobavitelje, hočejo dolge plačilne roke. A po drugi strani so dobavitelji vse bolj previdni, bolje znajo brati bilance, oceniti bonitete, tveganja, se zavarovati z različnimi garancijami, razpršiti tveganja med več kupcev, na več trgih. In to je dobro.

Dabomo zares mirneje spali, da bo posel občutno stekel, se morajo podjetja učinkoviteje in hitreje razdolžiti. Podjetja torej potrebujejo močne lastnike. Poglejte samo primer državnega Elana - prodaja se leta in leta, pa (skoraj) nič. Zdaj, ko je terjatve do Elana od slabe banke končno kupila Bank of America Merrill Lynch, Elanova usoda še vedno ni jasna. Po vsem državnem izmišljevanju o prodaji je namreč v podjetju ostala strašna zmešnjava tudi v zvezi s tem, kdo bo lastnik preostalih terjatev, s tem pa tudi (še) ni jasno, kdo, če sploh kdo, bi Elanu priskrbel denar za vračilo 12 milijonov evrov državne pomoči, za katero je Bruselj odločil, da je nedovoljena, in postal Elanov lastnik. Če denarja hitro ne bo in če bo Bruselj minilo potrpljenje, gre Elan lahko v stečaj, za njim pa bo poleg brezposelnih še četa dobaviteljev brez plačil, brez posla. Spomnimo, da je sicer kot edino učinkovito rešitev za zmanjšanje zadolženosti strokovnjak za prestrukturiranje podjetij Branko Greganovič že večkrat omenjal debt-to-equity swap oziroma pretvorbo dolga v kapital. In če je volja, če ni mrcvarjenja, je to lahko dobra rešitev.

Vprašan je torej, ali bomo prišli iz predora ali nas bo povožil vlak, ki je ta hip krepko otovorjen s prepočasno privatizacijo, morebitnimi novimi birokratskimi blesarjiami in vprašljivo davčno reformo. Sicer pa - večni optimisti (ali cinički) bi dejali: Tudi če nas vlak povozi, bomo zmagovalci! Plačilna disciplina bo v tem primeru stoodstotna. Namreč - nikogar več ne bo, ki bi delal biznis, zato tudi nihče ne bo zamujal s plačili.

